

กระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก

Special Positioning of Radiography on Infographic

กิตติยา พาชอบ, วิชชุดา คำนึ่งบุญ, ธวัช สิริวิลาสลักษณ์

สาขาวิชารังสีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

บทคัดย่อ

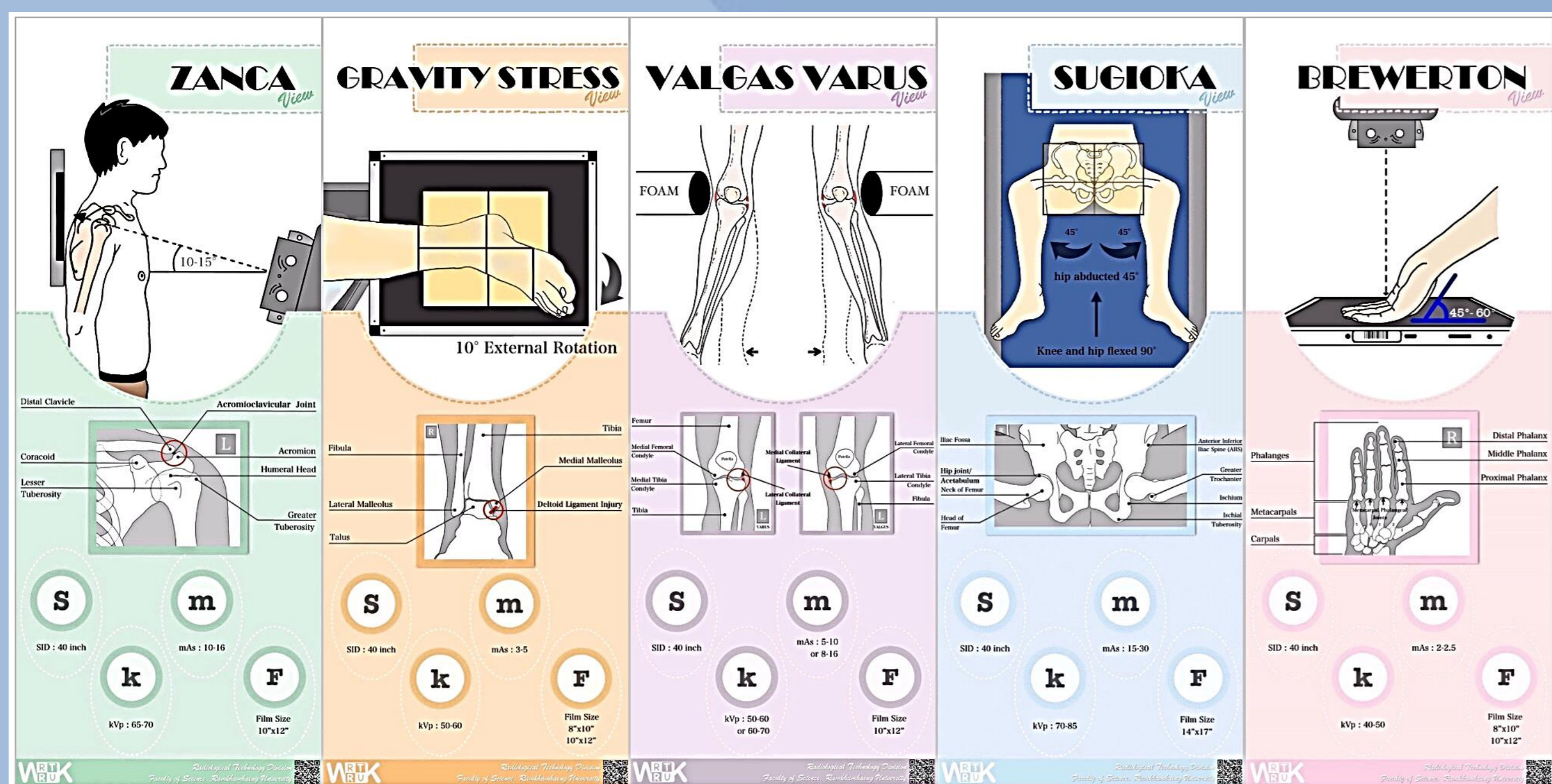
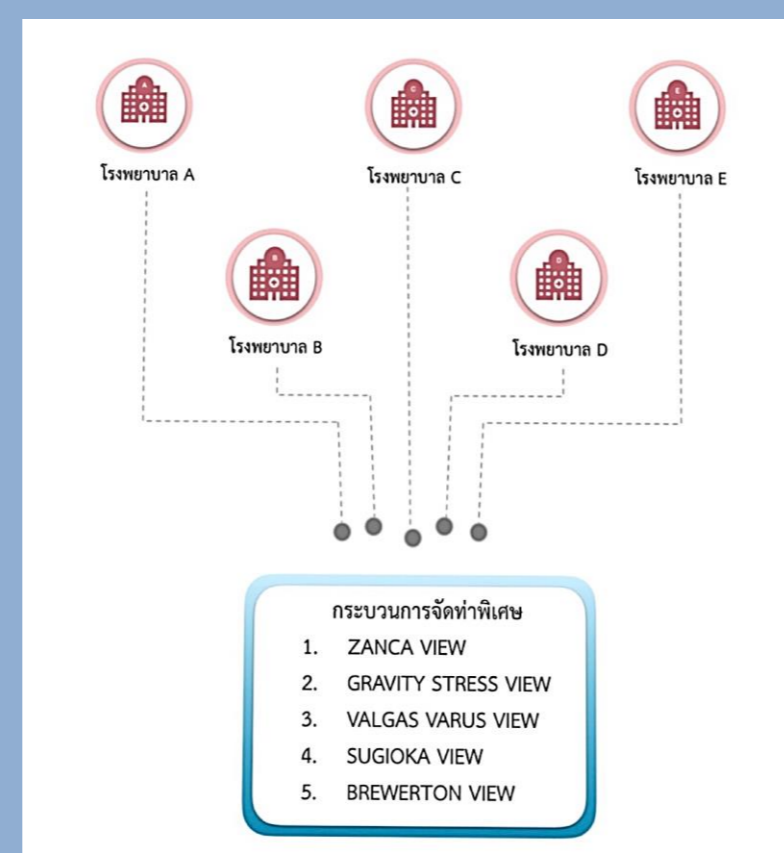
วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำพิเศษ และสร้างสื่อกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก ให้กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษ จากคำสั่งแพทย์เฉพาะทาง **เครื่องมือและวิธีการ:** ชุดสื่อกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจจำนวน 16 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ ใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Specified Sampling) จากนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิค มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **ผลการศึกษา:** พบว่า คะแนนแบบทดสอบ หลังการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิค มีคะแนนเพิ่มมากขึ้น กว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 คะแนน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และคะแนนความพึงพอใจต่อสื่อกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.30 คะแนน อยู่ในระดับมาก **วิจารณ์และสรุปผลการศึกษา:** นักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มมากขึ้นได้ เมื่อได้เรียนรู้สื่อกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก

บทนำ

การจัดทำสื่อสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนขึ้นนี้เกิดจาก ในการปฏิบัติงานของ นักรังสีเทคนิค/ นักรังสีการแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง พบว่าคำสั่งแพทย์เฉพาะทางที่ต้องการตรวจรอยโรคด้วยท่าที่เฉพาะ (Special Positioning Radiography) ซึ่งไม่ใช่ท่าปกติ (Routine Positioning Radiography) ที่มีให้เลือกลงในชุดใบคำสั่งเอกซเรย์ปกติ ผู้ปฏิบัติงานจึงต้องสืบค้นข้อมูลกระบวนการจัดทำดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ภาพถ่ายทางรังสีที่แพทย์ต้องการ เป็นผลให้เสียเวลาในการสืบค้นข้อมูลมาก และยากต่อการจดจำทางคณะผู้จัดทำจึงได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษในรูปแบบสื่อสารสนเทศที่เรียกว่า “อินโฟกราฟิก (Infographic)” ซึ่งสื่อรูปแบบดังกล่าวเป็นการนำข้อมูลต่างๆ เป็นรูปภาพ มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการสื่ออะไร เข้าใจง่ายกว่าการอ่านตัวหนังสือ ข้อมูลไม่ซับซ้อนเกินไป คณะผู้จัดทำจึงนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานล่าช้าจากการสืบค้นข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่งการถ่ายภาพทางรังสีนั้นๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ลดการสืบค้นข้อมูลซ้ำซ้อน ผู้ป่วยได้รับบริการที่ทันท่วงที ทั้งนี้ยังสามารถแบ่งปันข้อมูลให้กับผู้ร่วมงานในหน่วยงาน หรือผู้สนใจในกระบวนการจัดทำพิเศษ เพื่อถ่ายภาพทางรังสี

วิธีการทดลอง

1. สืบค้นข้อมูลกระบวนการจัดทำพิเศษ (Special Positioning Radiography) ของโรงพยาบาลต่างๆ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษที่มีการใช้งานจริง โดยไม่จำกัดจำนวน 5 ท่า
2. สร้างสื่อเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษ โดยกำหนดรูปแบบของอินโฟกราฟิกเป็นประเภทภาพนิ่ง ด้วยวิธีการแสดงเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน (How to)
3. สร้างแบบสอบถาม ก่อนและหลังการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาของกระบวนการจัดทำพิเศษ จำนวน 16 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ รวมถึงการสร้างช่องทางกรเข้าถึงข้อมูลด้วยรหัสคิวอาร์โค้ด (QR Code)

4. ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับชุดสื่อกระบวนการจัดทำพิเศษ และแบบประเมินความพึงพอใจให้กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบตามลำดับ
5. รวบรวมคะแนนแบบสอบถามก่อนและหลังการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

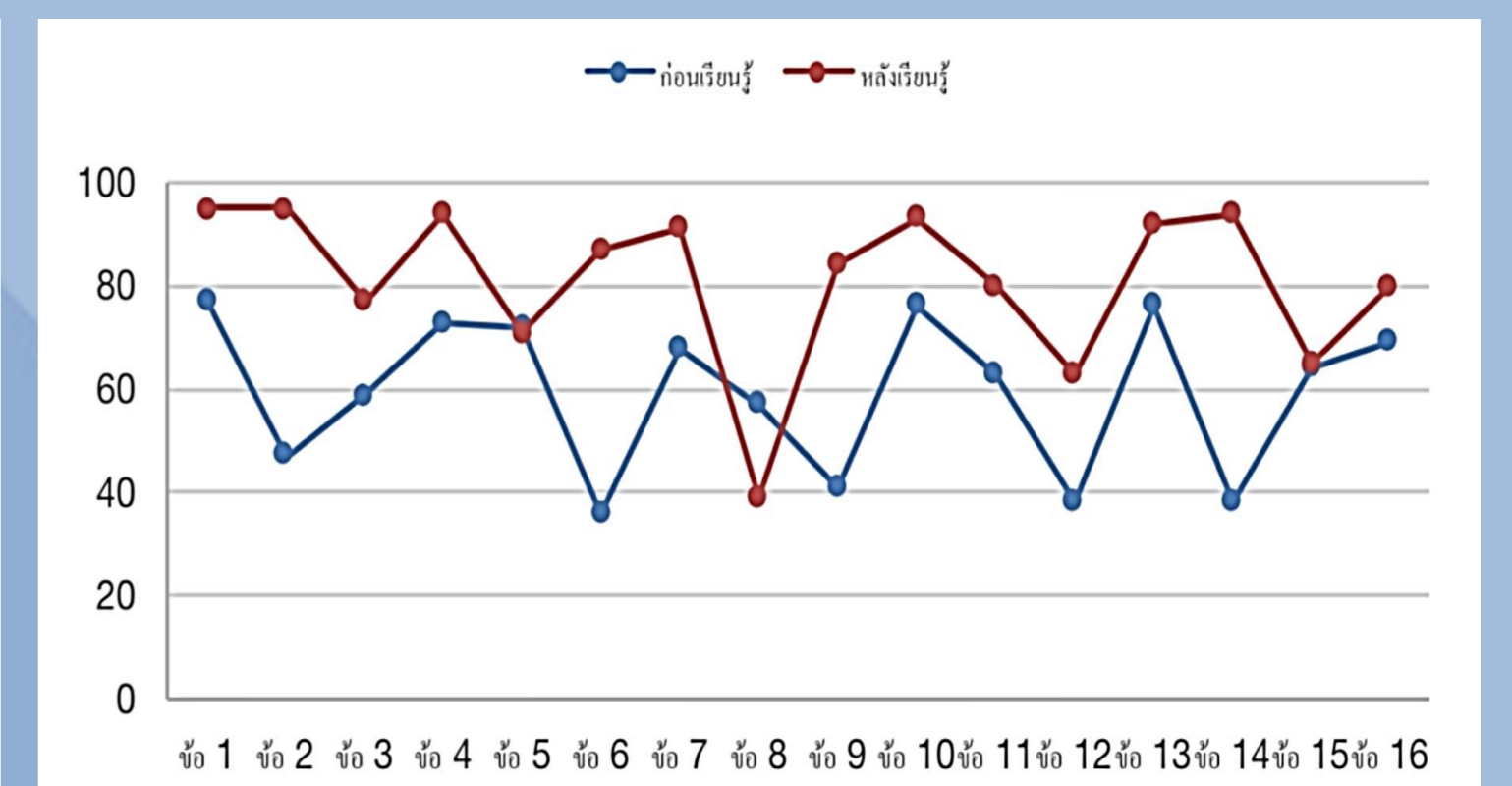
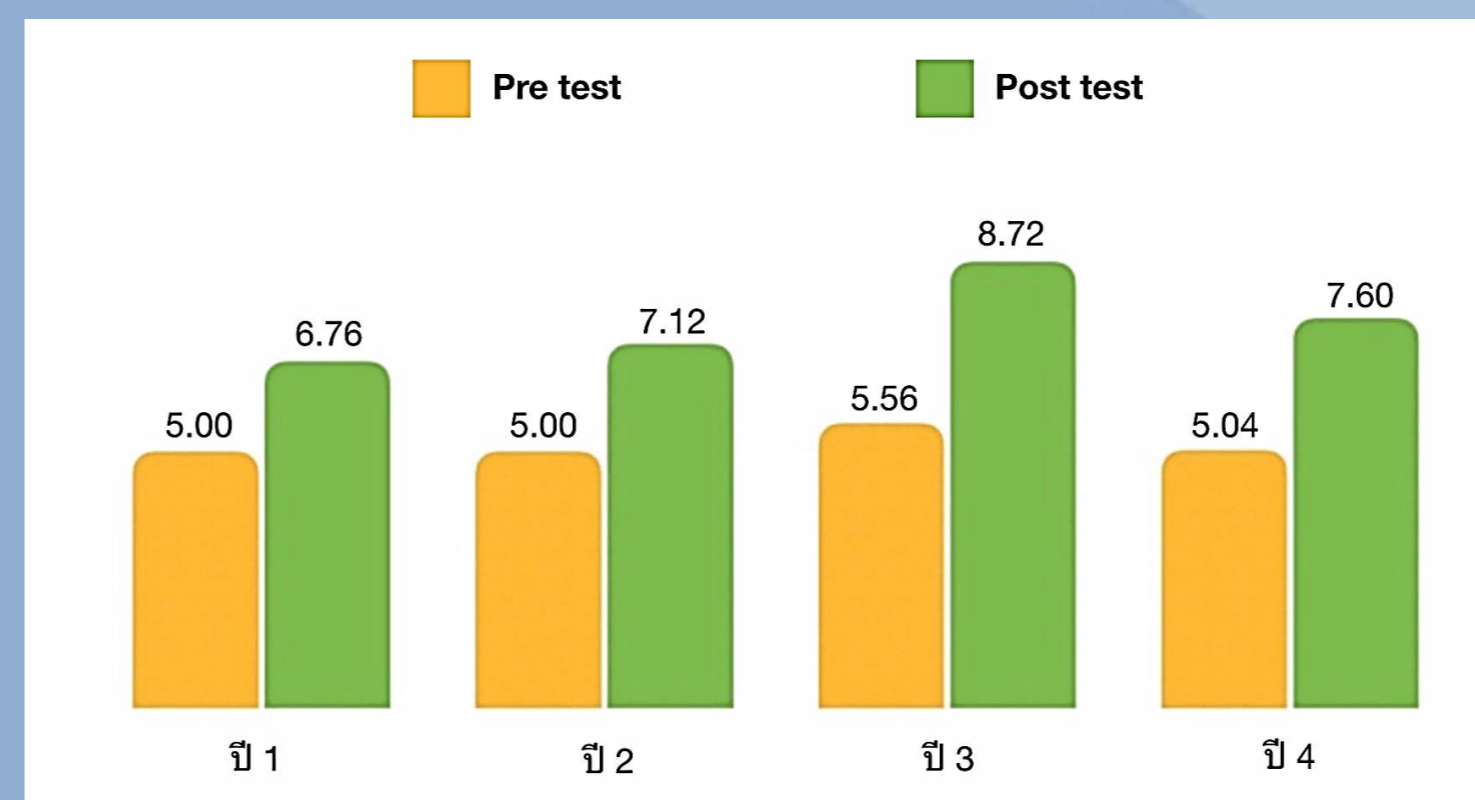

รูปที่ 3 : QR Code

ผลและอภิปราย

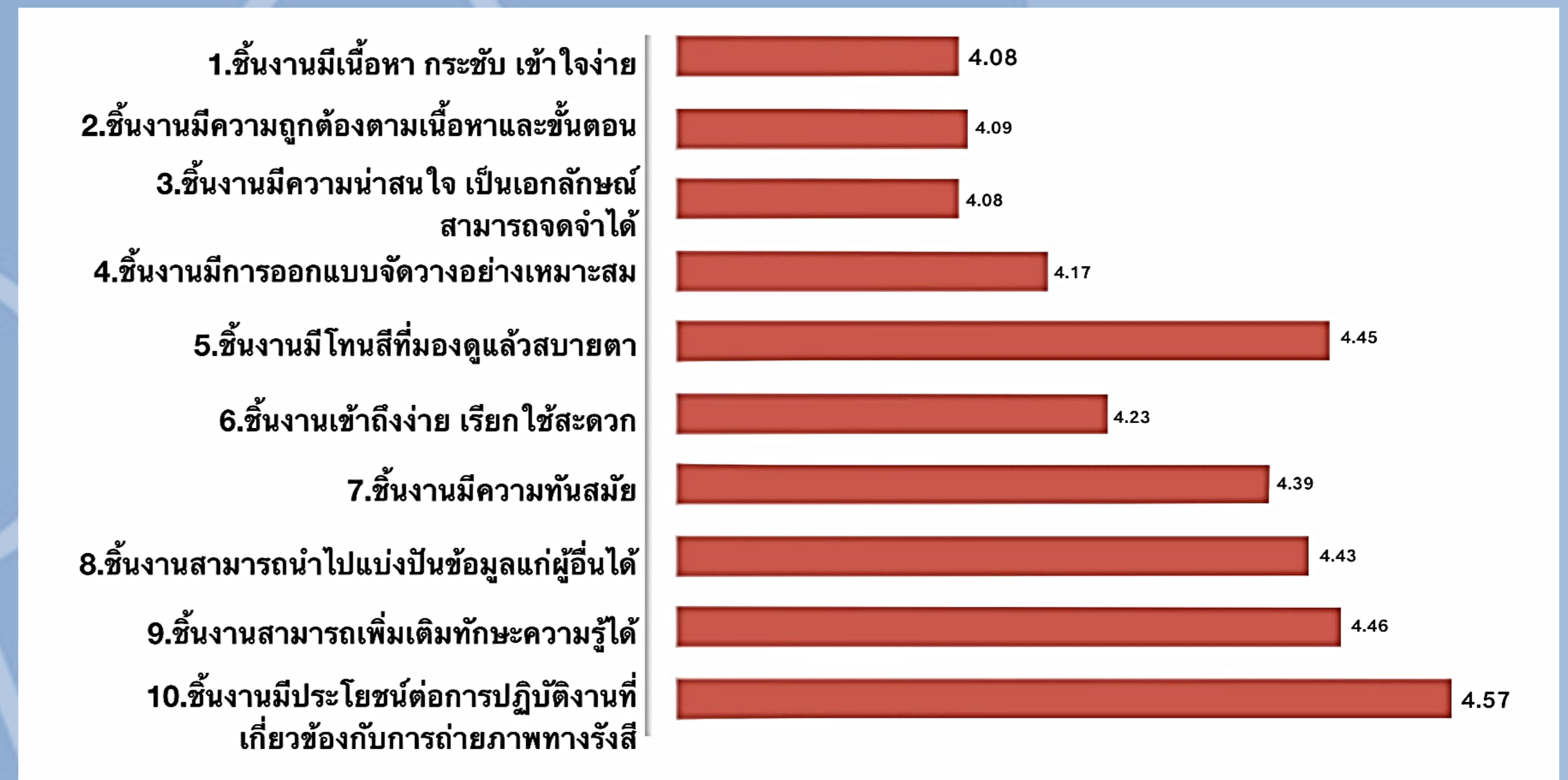
จากการทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคพบว่า คะแนนก่อนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.15 คะแนน คะแนนหลังการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 7.55 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ พบว่า คะแนนหลังการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคเพิ่มมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.40 คะแนน

คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อสื่ออินโฟกราฟิกเรื่องกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก พบว่า ชุดสื่อเรื่องกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิกได้คะแนนความพึงพอใจเกี่ยวกับชิ้นงานจากนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคอยู่ในระดับมาก คะแนนความพึงพอใจต่อสื่อด้านประโยชน์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีมากที่สุด รองลงมา คือ คะแนนความพึงพอใจต่อชิ้นงานสามารถเพิ่มเติมทักษะความรู้ได้ และมีโทษที่ดูแล้วสบายตามลำดับ

รูปที่ 4 : แสดงคะแนนก่อน-หลังการเรียนรู้ รายปี

รูปที่ 5 : แสดงคะแนนก่อน-หลังการเรียนรู้ รายข้อ

รูปที่ 6 : แสดงคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิค

สรุปและวิจารณ์ผล

ชุดสื่อกระบวนการจัดทำพิเศษเพื่อการถ่ายภาพทางรังสีในรูปแบบอินโฟกราฟิก สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคได้ และสื่อรูปแบบอินโฟกราฟิก เป็นสื่อที่ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำพิเศษ ทั้งด้านการใช้งาน เนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ข้อเสนอแนะ: ควรให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางประเมินเนื้อหาและรูปแบบของแบบสอบถามเกี่ยวกับชิ้นงานก่อนใช้ทดสอบ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับชิ้นงาน จากความคิดเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าข้อความบนสื่อมีขนาดเล็ก ควรปรับให้ชัดเจนมากขึ้น และควรใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีพื้นฐานในการเรียน Positioning Radiography เบื้องต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความน่าเชื่อถือของผลงานวิจัย

บรรณานุกรม

1. Docimo S, Kornitsky D, Futterman B, and Elkowitz DE. Surgical treatment for acromioclavicular joint osteoarthritis: patient selection, surgical options, complications, and outcome. Reprinted from the Journal of the American Academy of Orthopaedic Surgeons, Volume 7 (3); 1999:176-188.
2. Sugioka Y. Transtrchanteric rotational osteotomy of the femoral head. In Riley, L.H.Jr.(ed.): The Hip. Proceedings of the Eighth Open Scientific Meeting of the Hip Society. St. Louis, C.V. Mosby;1980:3-23.
3. สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายด้วย Infographics. เอกสารความรู้ สตร. ลำดับที่ 3 ปีงบประมาณ 2559 กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2559
4. สุภาพร ล้าเลิศกุล. พุดด้วยภาพพระเชษฐาอย่างไรให้ถูกใจคนฟัง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ปัญญามิตรการพิมพ์; 2561.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือของของนักศึกษาสาขาวิชาเทคนิคในการเก็บแบบสอบถามต่างๆ คำติชมเพื่อการพัฒนาต่อไป และต้องขอพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี ที่เห็นแนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการแก้ปัญหา ในส่วนที่บกพร่องของงานวิจัย ช่วยสนับสนุน และให้กำลังใจตลอดการดำเนินงานภาคินพนธ์ฉบับนี้